

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: Dr. Franciscy Lajos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

Bucsuszó a távozóhoz.

Még kétszer fordul meg tengelye körül a szárnyas idő kereke, és te leereszkedel század, a fátyolos multnak látóhatára mögé.

Életed viharos volt, pályád nehéz, munkád lázas, haladásod rohamos, — fáradt lehetsz. Csatákat vívtál, véres, súlyos harcokat, sebeid még tátognak, elhaló ajakadról panaszszavak lebbennek el, fájdalmas fohászok és a bánatos visszamemlékezés sóhajai, szemeid bágyadtan tekintenek vissza a harci síkra, melyen diadalaidat arattad és vereségeidet elszentvedted, — beteg lehetsz.

Mikor születted viruló lombok fonták körül homlokodat, a szabadság, egyenlőség és testvériség diadalmas háromságának koszorúi. Ezek most megvannak tépve, legszebb leveleiket kiszaggatta a zord idők szele, dér is csípdeste az életteltjes füzért, s legékesebb virágaira ráfújta a sorvadás leheletét. Mikor születted aranyhímzésű drága ruha volt rajtad, a felvilágosodás köntöse. Bölcsöd fölé bibormennyezet borult, s e mennyezet alatt, mint sérthetetlen királyi szék büszkén emelkedett a kiküzdött népjognak dicsőséges trónusa. Most a drága köntös legértékesebb szálai foszladoznak, a dicsőséges trónt pedig,

melynek fénye akkor örökkévalónak látszott, ellepte a megaláztatások pora, — öreg lehetsz.

A ki fáradt, beteg és öreg, az megérett a halálra. Menj tehát roskatag vándor, térj meg pihenni őseidhez! Ne félj, sírod nem lesz a feledésé, keresni, kutatni fogják azt világító mécses a búvárok, a tudomány emberei, kiknek mindig érdekes, mindig tanulságos lesz a te pályafutásod.

Vagy megállsz még a sír szélén egy röpke pillanatra, s hallani akarod azok bucsuszavát, kiket szültél s most a küzdelmes világon hátrahagysz?

Jó, halljad hát! Gyermekaid három nagy bűnt vetnek szemedre. Te meghamisítottad a tudományt, önzővé tetted az embert, szegényenyé a társadalmat. Azzal a tannal köszöntöttél be a világba, hogy a kutatás szabad minden téren, s csak az igaz, a mit az ész belát, csak az becses, a mit az ész kivív. Mikor aztán az ész kutatni kezdett, s az ő felderítő erejével egész az Istenig hatolt, a kit a dolgok kezdetén megpillantott, mint a lét kútfejét, akkor te voltál az, a ki az észről a magaslatról lelökni igyekeztél. Akkor te egy új elvet, egy az emberi méltóságot lealázó nyomorult tant kezdted hirdetni, mondván, hogy csak az igaz, a mit az

ember az érzékeivel észre vesz, a mit a szeme lát, a füle hall, lába érint és a keze megtapint.

Nem gondoltad meg, hogy az eszmét, a jogot, az erényt, az áhitatot, a becsületet, a szeretetet sem látni, sem hallani nem lehet, s azért azok mégis nagy, igaz és szent valóságok, melyek az emberi lélekből sarjadzanak ki, s megteremtik a világon a családot, a hazát, a társadalmat, a vallást, a szabadságot és a polgárosodást.

Testvériség, ez volt zászlódra írva, mikor bemutatkoztál az emberi nemnek, de azért te voltál az, ki becsepegtetted az emberi szívbe az önzés mérgét, midőn úton-útfélen magas oszlopokra kifüggesztetted az élvezetek és a bírvágy kiváltságlevelét: Ember élvezhetsz szabadon, csak az a tied, a mit átélveztél. Vigyázz, a törvényt ne jőjj összeütközésbe, hogy ne legyen háborúságod. Használj magadnak, a hogy lehet, mással ne törődjél, hadd boldoguljon a hogy tud. A hasznosért küzdj bátran, alkudjál okosan.

Vaknak kellett lenned, ha be nem láttad, hogy ez a szomorú kiváltság levél egész nemzedékeknek a megrontója lesz, s felláztatja az érzéki szenvedélyeket a szeretet ellen, melynek ebben az egyenlőtlen harcban el kellett pusztulnia. De a szeretet pusztulásával szétszakadtak a

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Kinai dolgok.

Eddig ha valakit boszantani akartunk maradiságáért vagy pedig gyöngéden célozni erre kobakjának eldeszkázottságára, azt mondtuk: «Eredj te chinézer».

Egy idő óta, a mi óta a jó kinaiak erős császárvágást tettek az őket civilizálni akaró európai nagyhatalmak budgettjein, hézagos respectus kezd lábrakapni a chinézerekkel szemben. És méltán.

Mert ha már minden áron mi európaiak elkapatva civilizatori küldetésünk érzékétől tanítani, reformálni civilizálni akarunk: a jó Isten szerelméért minek megyünk mi Chinába, és költünk erre tömérdek pénzt, hozunk pénzt és véráldozatot?

Mikor ezt ugyanazon pénzáldozattal és a mi fő véráldozat nélkül sokkal hasznosabban, sikeresebben és okosabban megtehettük volna idehaza és leköteleztünk volna késő utódokat és nemzeteket azzal, hogy az itthoni chinézereket civilizáltuk, s kipusztítottunk minden chinézer szellemet. Holott ma késő nemzedékekre kiható

költségekbe verve magunkat, utódainkra vajmi meddő sikerrel, messze földön ontjuk vérünket és a mi fő a valuta rendezéshez oly szükséges avagniakat.

Hiszen uram fia, annyi nálunk a chinézer, hogy évtizedekre menő munkát talál a buzgó civilizátor.

Igaz, hogy itt nálunk nehezebben lehet megismerni a chinézereket, mert ezek varkonukat belül hordják a fejük rejtekében; de van akárhány oiyán, a kire a legnagyobb titkolódzása mellett is ujjal mutathatunk, hogy ime ez is chinézer, annyira csapkod jobbra-balra, eszetokjában rejtegetett varkonaira.

Hát nem haszontalan és meddő költsékezés hadi hajóinknak evezése a nap fiának birodalma felé? Mikor itthon is annyi volna a dolog!

Vannak nálunk felekezeti, törvénykezési, közigazgatási, pénzügyi, közlekedési, kereskedelmi, honvédelmi, sőt hogy már szorosabb családi dolgokról is szóljak, irói chinézerek is feles számmal.

Hát már ezek örökké maradjanak?

Igaz, mi úgy teszünk, mint a nőgyeleti buzgó hölgy, a ki pontosan eljár a népkonyhába, hogy a szegények jó ételt kapjanak, de az nap

otthon ferje és gyermekei rendesen elkotyvasztott kozmás ebédet kapnak.

Mi is messzire visszük, azt az ici pici kis civilizációnkat, egész oda Chinába, pedig de jó volna azt idehaza megbecsülni és az oda menesztett matróz-kardokból ollókat készíteni, a melyekkel idehaza vagdosnánk le egymásután az élet minden nyilvánulásában jelentkező copfokat.

Itt van a felekezeti copf, minduntalan megakad, hol az eddigi püspöki cimben, hol a magyar főpapság vagyonában, hol pedig a katholicusok késő öntudatra ébredésében, — de jó volna azt már egyszer alaposan levágni.

A törvénykezési varkocs is az ő formalitásaival, melyet az ügyvédi fufang fonott, már rég megérett az ollóra.

Ugy hát még a közigazgatási copf, az az igazi. Ezek a jó urak az igazságszolgáltatás által is lassankint el-el potyogtatott bürokratikus szármaványokat, irigylésre méltó buzgalommal mind összeszedgettek, és oly ékes chinézer varkonba fonogatták, hogy öröm nézni, mint huzza fejüket most édes anyjuk a föld felé. Ez a leg-hatalmasabb copf Magyarországon. A mi ügyetlent Bach Schnerling, Pálffy Mór és boldog emlékü társai kieszeltek, az mind megmaradt és gyarapítva honi tollpihékkal, hagyományos nem-

testvériség kapcsai, azé a testvériségé, melynek zászlaját éppen a te kezéd emelte fel.

Egyenlőség ez volt a harmadik jel-szavad, de ezt is meghazudtoltad. Ha egyenlőkké akartad tenni az embereket, le kellett volna döntened azokat az elválasztó falakat, melyeket a vagyon, a bálványozott pénz hatalma emelt az emberek között. Mert a rang, méltóság, a családi előkelőség nem árthatnak a társadalomnak, sőt inkább hasznára vannak, a tudás és a jellem kiváltsága pedig jogosan különbözteti meg az egyik embert a másiktól, de a vagyonnak, a pénznek nem szabad kiváltságokat adni, még kevésbé uralkodói jogokat, mert annak az a rendeltetése, hogy szolgáljon a társadalomnak, nem, hogy uralkodjék felette.

Te azonban kihirdetted az életverseny szabadságát, kimondottad, hogy iparos, kereskedő, gyáros, vállalkozó, szellemi termelő mindenki lehet, kinek pénze van hozzá. Ezzel a jogtalan, alávaló elvvel úrrá tetted a szegény ember szorgalma, tudása, élete és lelke felett a pénzt, éhenhalásra kárhoztattad a becsületességet, s egy olyan zsarnokságot teremtettél, melynek csak a lelketlensége nagyobb, hitványosságánál.

Ez az, mivel legerősebben mételeyezted meg a társadalmat, ez a te legnagyobb bűnöd. A mit az egyenlőségről hirdettél, az a te legnagyobb hazugságod. Menj, szégyeld magad, átok kíséreljen abba a mély sírba, melybe alászállani készülsz.

De még sem! Szívünkre tesszük kezünket s érezzük, hogy megmozdul bennük a lelkiismeret és nagy erővel kényszerít, hogy igazságosak legyünk irántad. Vannak áldások is, vannak megbecsülhetetlen nagy javak, melyekkel megajándékoztad a vallást, a tudományt, az ipart, a kereskedelmet, az életet, szóval a közjólétet.

Gyorsan és olcsón közlekedünk, bá-

mulatos tökélyű eszközökkel aknázzuk a természet kincseit, rengeteg nagy mezején járunk a tudásnak és az irodalomnak, úgy ismerjük az ó-világ letűnt nagy korszakainak csodás alkotásait, műveltségét, mint egy sem a mult századok közül, megtanultuk az élelcikkek finomításának művészetét, megismertük a szeretet tevékenységének legleleményesebb módjait, melyekkel csillapítani lehet a nyomort, birtokában vagyunk a gyógyászat halhatatlan vívmányainak, melyekkel enyhíteni tudjuk a fájdalmat, megszüntetni a szenvedést.

Mindenek felett mégis azzal kell dicsekednünk, hogy megtanultuk keresni és tisztelni a tekintély erkölcsi alapjait. A tekintély mindig szent, bárki képviseli azt, mondták a régi századok. A tekintély mindig szent, de alkotó erővé és fentartó hatalommá csak akkor lesz, ha azt méltó egyének képviselik, mondd te, a XIX. század.

Ez a magasztos elv a te életidőd alatt nem érvényesülhetett, de átvesszük azt, mint legdrágább, szent örökséget, melynek kimeríthetetlen gazdagságával a kereszténység szelleme a jövő században meg fogja dicsőíteni az egyházat és boldoggá tenni az emberi társadalmat.

Ha másért nem, hát ezért az egy elvért, melyre Krisztus tanított meg minket, de a melynek legnagyobb vonatkozásaiba a te pályafutásod alatt hatoltunk be, hálával tartozunk neked öreg, haladokló vándor!

Menj hát, szállj le immár a mulandóság mélységeibe és sirodát őrizze a megengesztelődött emlékezet szelíd anygala!

A kitagadott kereszt. Nem sokalljuk, sőt határozottan gyengéknek és fogyatékosoknak tartjuk azokat a javaslatokat, melyeket a budapesti tudományegyetem jogi kara az egyetem keresztény szellemének erősítése érdekében az egyetemi tanács elé terjesztett. A keresztnek a disz-

terem és az ülésterem falára való kifüggesztése, a tanári és egyéb eskütételeknél az asztalon való elhelyezése, a hitszónoki tisztség visszaállítása és a bölcséleti karon a keresztény vallásbölcséleti tanszék betöltése, ezek azok az intézkedések, melyeket a jogi kar a jogfolytonosság alapján a tanácshoz és ennek révén a miniszterhez javaslatként felterjesztett. Ezekben a javaslatokban az egyetem katolikus jellegét, melyet a jogi kar az ő felterjesztésében kifejezett szavakkal elismer, éppen nem látjuk kidomborítva, s mégis az egyetemi tanács többségének atheisztikus szelleme és zsidó lelkülete, ezekben a javaslatokban is a keresztény érületnek olyan térfoglalását pillantotta meg, melytől halálra rémül az egyetemen uralkodó zsidó-liberális iránynak minden csatlósa. Mi ezért a gyalázatért, mely a katolikus eredetű egyetemen a keresztet érte, a kultuszminisztert tesszük felelőssé. Nem engedjük meg magunkat megtevésztetni azon kifogás által, hogy ez az ügy az egyetem önkormányzati jogkörébe tartozik, s azért a miniszter ebben az ügyben nem határozhat, hanem a tanács határozatát egyszerűen tudomásul venni kénytelen. Ez hiába való ürügy, mert mint a jogi kar memorandumában világosan ki van fejtve, nem az egyetem tanügyi viszonyait, fegyelmi szabályzatát, belső életét érintő intézkedésekről van itt szó, nem is valami új szabályrendeletéről, hanem egy ósrégi gyakorlatnak, szokásnak és jognak, melyet törvény és törvényes rendelet soha sem helyezett hatályon kívül, egyszerű felélesztéséről. Azért hivatkozik a jogi kar — és nagyon helyesen — a jogfolytonosságra, mely már természeténél fogva kizárja a szükségességét minden új határozatnak, és csak a megakadt jog hatályának újra való életbeléptetését követeli. Ennélfogva a miniszter már akkor hibázott, midőn a kereszt jogaiért folyamodó ifjuság kérvényét az egyetemi tanács határozatának alávetette és annak sorsát ettől a határozattól függővé tette. Holott jogában állott volna és kötelessége is lett volna a miniszternek, a kinek a jogfolytonosságot ismernie kell, a kérvényt az abban felhozott jogos szempontok figyelembe vételével a saját hatáskörében elintézni. Elvárjuk azoktól a képviselőktől, a kiknek a lelke még el nem zsidósodott — a nyitramegyeiekre egyet kivéve itt nem gondolunk — hogy a kultuszbudget tárgyalásánál a minisztert eljárásáért felelősségre vonják.

Vasuti mizeriák.

Engedje meg t. Szerkesztő úr, hogy becses lapjában panaszt emeljek a M. Á. V. ellen.

Gyakrabban kell megfordulnom a lipótvári és a nagytapolcsányi vasuti állomásokon, s mindkettőnél tapasztalom, mily mostohán bannak el az utazó közönséggel.

A lipótvári állomáson a forgalom rendkívül nagy; a Nyitra felől Pozsony—Bécs és Trencsén—Zsolna-felé utazók ott szállanak át a nyitrai vo-

bővelkedő pályaházak és kaszárnyákban de sok dolgunk akadna.

No meg az írók copfja. De erről csitt, mert csak most veszem észre, hogy az én fejemen is lóg valami. Adieu. Vizontlátásra Paotingfuban.

Simplex.

Sziporkák.

Népszámláláskor.

Népszámlálási biztos: Hány éves, asszonyom?

Nő: De uram!

Népsz. biztos: Bocsánat — azt akartam kérdeni, hány évvel fiatalabb, mint a szomszédnője?

*

Igaza van.

Asszony: Hol csavarogtál te gézengúz?! Már pitymallik!

Férj: Hisz ha itthon lettem volna, akkor is pitymallana már.

*

Méltó fölháborodás.

Örmester (a bakákhöz): Hazamenni szabadságra azt tudtok, hanem ha megjöttök, zsirfoltoknál nem hoztok egyebet!

bánomság párosul, és félsletlenségben lóbálódni közgazgatásunk torkáján. Ékes másli gyanánt ott vannak rajta a *nemleges jelentések*.

Ugye? nem tudják mi ez?

Hát röviden, a mi közgazgatásunk egész rendszere azon fordul meg, hogy a felsőbb hatóság azt tudja meg, ami nincs meg.

Ezt meg-megujtva kell időközönként bejelenteni.

Ez egy vívmány, melyért még China is irigyelhet.

Igy a körjegyző időszakonként jelenti főbírájának, a ki ez alatt csendesesen fészülgeti az ő saját copfját, hogy nála lelencek az elmúlt időben nem lettek; dajkaságba adottak nincsenek; birság nem lett stb., stb., stb., szóval azt kell jelenteni, ami nincs.

A józan ész ugyan azt javasolná, hogy csak az jelentendő a mi van és volt, már azt nem a mi lesz. A mi nem jelentetik, az eo ipso nincs.

Ó szegény magyarom! Látod mennyire hátra vagy!

Nem tudsz a *nemleges jelentések országboldogító* jelentőségének színvonalára emelkedni.

Azt veted ellen, hogy hát logice, mindent kellene bejelenteni a mi nincs, és akkor azután

olyan jelentések érkeznek be a járási mandarinokhoz:

8697900. szám.

«Tisztelettel jelentem, hogy e hó folytán hatóságom területén vasut nem épült. —»

Kelt —

vagy

«Tisztelettel jelentem, hogy e hó folytán gyujtogatás, rablás és lopás nem fordult elő».

vagy

«Tisztelettel jelentem, hogy e hó folytán hatóságom területén egy községi előjáró sem rugott be».

avagy

«Tisztelettel jelentem, hogy e hó folytán bakot nem löttünk».

Ez volna még a legtanulságosabb és pozitív értékű nemleges jelentés.

Édes jó uram! édes jó adófizető magyarom! látod, miért vesztegeted te chinai expedícióra pénzedet, mikor azt oly jó gyümölcsözéssel itthon is elhelyezhetnéd.

Hát még a többi szakbeli chinézer. A közlekedési, az, a mig egy hidkarfát felépít a bürokratikus retortáival, addig az újra kirohad.

A kereskedelmi és honvédelmi copfokkal

natból az illető másik vonatba. Igaz lélekkel mondom, én már 2 év óta figyelem meg az állapotokat, de még soha, egyetlen egyszer sem láttam kivételt arra nézve a lipótvári állomáson, hogy az ott időző közönség, az összes neki szánt helyiségekben elért volna.

Az első osztályú váró terem, egy egészen kis szoba, melynek összterülete nem több 1 1/2 □ ölnél. Ezen területen áll az asztal, két pamlag, 4—6 szék, s a kályha, és ennek a lyuknak kellene befogadni gyakran 10—15 első osztályú utast, a kézi podgyászsal együtt. Ennek a szobácskának az egyik ajtaja a folyosóra, másik ajtaja pedig ki a szabadba nyílik, s rendszerint rajta járnak keresztül az utasok és a vasuti szolgák, úgy, hogy ott elég gyakran nagy a léghuzam. Ezen fölül a kifelé vezető ajtóközben van a pince ablaknyílója, (!) melyből rendszerint kellemetlen dohos borizú szag árad fel.

A másodosztályú váróterem kétszer akkora, mint az első osztályú.

A harmadosztályú utasoknak váróterme azon folyosó, melyen a pénztárhoz, a mázsához és a kocsihoz kijutni, s a mely rendszerint oly tömve van, hogy a tolongás és szorongásnál csak a büdösség nagyobb.

Az ugynevezett étkező terem néhány terített asztallal van tele, melyek körül 15—20 vendég férhet el.

A pénztár előtt oly nagy a délelőtti 1/2 12, és a délutáni 1/2 6 órai vonatok beérkeztek a tolongás, hogy az ember akarva-nem akarva kényszerül lökdözödni, és egyéb kellemetlen érintkezéseket elszenvedni. S ennek egyik oka az is, hogy a jegyeket keresztül-kasul adják ki minden vonatához, a helyett hogy sorrendet tartanak, a mit jelző-táblák kifüggesztése által nagyon egyszerűen és könnyen lehetne elérni.

Igy például Nyitra felé csak 12 s illetve 6 órakor indul a vonat; minek adják ki a jegyeket ezen vonatokra ugyanakkor, mikor a Bpest, a Pozsony és a Zsolna-felé induló vonatokra is, holott ezek 10—20 perccel előbb indulnak, s így ezeknek utasait a jegyváltásban a Nyitra felé utazók feltartóztatják, késleltetik.

Most télen, az utasoknak azon jelentékeny része, mely sem a tolongást, sem a bűzt nem tűri, kint a szabadban esőben és szélben, sárban és hóban állani kényszerül. Nyáron pedig ugyanott a porban, a hőségben.

Mindezt azért, mert a M. Á. V. tömérdek pénzeket vesz be ugyan az utasoktól, évenként 35—40 millió forintot szállít be az ország központi pénztárába, s ennek egyik legjobb fejős tehene, — de a közönségnek, nem is mondom *kényelmére*, hanem legegyszerűbb szükségletére gondot nem fordít.

A lipótvárinál még rosszabb az állapot Nagy-Tapolcsányban. Itt az 1—2. osztályú utasok számára egy kis szoba áll rendelkezésre, de az állomáson a t. hivatalnokok soha sem veszik észre, hogy azt a váróteremnek csúfolt szobát a harmadik osztályon utazó batyus zsidók és zsidónők foglalják el, s ott rakják szét podgyászukat, esomagokat, kosarakat, zsákokat, sőt — mint ezt magam láttam — puttonyokat és fazekakat. Ők foglalják el az ülőhelyeket, ők rakják tele tárgyaikkal az asztalt, de évek óta még egyetlen egyszer sem tapasztaltam, hogy a t. hivatalnok urak vagy a szolgák közül valamelyiknek eszébe jutott volna ezt a visszaélést meggátolni.

Tapolcsányban is oly kritikán aluli a harmadosztályú folyosóhelyisége, s az ugyanitt történő jegyváltás, hogy ezt méltán lehet valódi ázsiai állapotnak jellegezni.

Én nem tudom, kit illet meg ezen kérdésnél a helyi felügyelet és ellenőrzés, de bárkit is illessen, úgy a főbíró Tóth Lajos és Rákóczy Lajos urak, mint a tek. vármegye közigazgatási bizottsága a közönség érdekeinek elhanyagolásával terhelhetők, hogy a fent esetelt állapotokat

tűrik. S hová fog ez elfajulni a vasuti személyforgalomnak napról-napra tapasztalható emelkedésével?

Miért nem emelnek panaszt az illető községek és főbírák, s miért nem intéz feliratot a miniszterhez a közíg. bizottság?

Vidéki.

Levelezés.

Privigye, 1900. december 27.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Becses lapja 51. számában Koderle Emil urad. felügyelő hosszabb reflexiókat tesz e lap 50. számában közölt levelemre és bebizonyítani akarja, hogy a köszén ügyben, melynek a népszerű városi bírának „ideiglenesen“ áldozata lett, nem Filberger főszolgabíró a hibás, hanem Bresztyenszky Kálmán.

Koderle úr fejtegetését nem hagyhatom szó nélkül, nehogy az olvasó úgy vélekedjék fölölem, mintha szándékosan megakartam volna tévesztetni; de mielőtt érdemleges cáfolatra áttérnék, két megjegyzést kell tennem.

Az egyik az, hogy abban igaza van Koderle úrnak, hogy a kérdéses szerződéseket gróf Pálffy aláírta; azonban abban tévedett, mikor állítja, hogy Lulyák Antal ügyvéd egy nézetten lett volna a felügyelő úrral, mert ő hajlandó volt a Salgótarjáni köszénbánya részv.-társ. ajánlatát elfogadni azzal a kikötéssel, hogy kérdeztessék meg előbb a gróf, hajlandó-e a köszén kiaknázásáért annyit megadni, a mennyit a társulat megajánlott, ha igen, övé legyen az elsőbbség. Ily értelemben nyilatkozott Bresztyenszky bíró is. Minthogy a gróf erre nem reflektált, a szerződés a társulattal kötött meg.

Hogy az egyes polgárokkal kötött szerződés körül a városi bíró semmiféle hibát el nem követett, azt igazolják a képvis.-testületi határozatok. Benne van a közgyűlési jegyzőkönyvben, hogy a bíró a szerződések megkötését gróf Pálffyval ajánlja. A dolog tehát ebben maradt. E közben, mikor a szerződések aláírása — a közbirtokosok részéről — folyt, megjelent a Salgótarjáni köszénbánya társ. ügynöke és sokkal kedvezőbb ajánlatokat tett, mint a gróffal kötött szerződésekben foglaltattak. Ekkor a városi bíró megkérdezte Filbergert, — ki mellelesleg mondván, nagyon érdeklődött Pálffy iránt — mi tévő legyen. A főbíró azt tanácsolta, hogy hallgassa el az újabb ajánlatot. Bresztyenszky nem fogadta el a tanácsot, mert az ellenkezett a tisztességgel és mert már sokan tudtak róla.

A bíró nem akart vakon rohanni az új szerződés-kötésbe, de még hitelt sem adott a rendkívüli ajánlatnak, hanem Budapestre utazott, Lulyák Antal ügyvéddel fölkereste a társulat igazgatóságát, attól megtudták, hogy az ajánlat komoly és betartásának biztosítására a társulat 20000 korona óvadékot tett le a városi pénztárba.

Ez oly fordulatot adott az egész ügynek, hogy ezentúl gróf Pálffyra senki sem reflektált és az áramlatnak sem a bíró, sem Lulyák nem voltak képesek ellentállani, egyedül azt bírták nagy nehezen kivívni, hogyha a gróf hajlandó oly föltételek mellett szerződni, mint a társulat, neki adatik elsőbbség. Minthogy ilyen ajánlat mai napig sem tétetett, a közbirtokosság nem reflektál a gróf szerződésére.

Kérem Koderle urat, miben hibázott Bresztyenszky, mikor mindent az önök ágense Filberger tudomására hozott, sőt a társulat ajánlatát a főerdész tudomására is hozta? Eljárása egészen korrekt.

A hiba a gróf késedelmezésében van. Önök tudták, hogy a tanácskozás a kétféle szerződés fölött tartatik. Ezek némelyike el is fogadtatott, alá is íratott, sőt hetekig a község házában feküdtek. A gróf részéről senki sem törődött azokkal s így a váratlan fordulatot egyedül a gróf késé-

delmezése okozta. Ezekből tisztán látni, hogy Bresztyenszkyt a legkisebb gyanu és mulasztás nem terhelheti és az a vád, mintha egyes polgárok az ő rábeszélésére töröltették volna neveiket a szerződésről, egészen alaptalan, a mit egyébként a vizsgálat ki fog deríteni. Ellenben látni fogja mindenki, hogy Filberger nagyon hibázott, midőn a törvény és jog ellenére Bresztyenszky főbíró felfüggesztette. Hibázott pedig 1. mert neki, mint főszolgabírónak semmi joga sem volt beleavatkozni azon magán jogi viszonyokba, melyek a gróf és a közbirtokosok között a köszénbánya ügyben fölmerültek. 2. nem volt joga követelni, hogy Bresztyenszky ezen szerződéseket, melyekben ő nem mint községi bíró, hanem mint a polgárok bizalmi férfia eljár, neki kiadja. 3. Nem volt joga a bírót felfüggesztetni, mert állítólag bünyfenyítő feljelentés tétetett. Ezen feljelentés ismeretlen tettes ellen tétetett és a szerződések elsikkasztására vonatkozott, holott a szerződések az, mely egyes polgárokkal kötendő volt, a bíró által a kir. járásbírónál tétetett, a többi a gróf ügyésze kezeiben volt már előbb, s így sem ismeretlen tettesről, sem pedig sikkasztásról szó sem lehet.

A legszebb az egészben az, hogy mikor Bresztyenszky fellebbezésében védekezik a gyanúsítás ellen és kijelenti, hogy becsületét védeni fogja a főbíróval szemben; ez a szolgabíró által ezért a kitételért panaszt tesz és a bírót 200 korona bírságban elmarasztalja.

Ezt a hallatlan eljárást az olvasó közönség józan ítéletére bizzuk és azért tesszük közzé, hogy lássa, minő ex-lex állapot uralkodik a hírhedt Nyitramegyében; hogy lássa, miszerint egy főszolgabíró, aki köszén ágensnek áll be, ha ügye nem jó mederben folyik, mire képes; hogy lássa, miszerint ilyen hatalommal való visszaélést a fellebbezés dacára nem sietnek megtorolni, hanem hagyják a polgárságot izgalomban, mely jól tudja, hogy népszerű bírójukon nagy igazságtalanság történt. S mégis mégis követelik, hogy respektáljuk a törvényt, mely számtalan esetben különbséget tesz úr és polgár között. L.

Ujdonságok.

Lapunk t. közönségének, lelkes munkatársainknak és minden olvasónknak az évforduló alkalmából boldog újvet kívánunk!

Előfizetési felhívás. Jövő számmal a »Nyitramegyei Szemle« fenállásának IX. évfolyamába lép. Sok és nehéz munka, súlyos viszonyokkal kellett olykor megküzdenünk, hogy a csakis olvasóközönségünk szives pártolásából fenálló kath. és politikailag teljesen független lapot fenttarthassuk. A »Nyitramegyei Szemle« minden mellőztetés, sőt sok esetben az ellenfél részéről rendszeresen szervezett üldöztetés mellett nemcsak megállta helyét, de évnegyedről-évnegyedre következetesen hódít olyan családokban is, a melyektől éppen távol tartani akarták.

A nagyközönség amig egyrésztől megbecsüli az őszinte szót, addig undorral fordul el a hízélgéstől. S ez az, ami a »Nyitramegyei Szemle«-nek szilárd alapot, működésének még az ellenfél részéről is elismerést nyújtott.

Lapunkra a jövő évben ismét fontos feladat vár. Küszöbön állanak a választások, küzdelmes tusáikkal, melyeknek terjedelmét ez idő szerint még közelítőleg sem vagyunk képesek mérlegelni. A vidéki választásoknak hű tükre leendő a »Nyitramegyei Szemle« és a mennyiben azt a szerénység megsértése nélkül mondani lehet, irányítója is egyszersmind. Azért tiszteletteljesen kérjük lapunk olvasóit, hogy továbbra is bennünket felkarolni, s a »Nyitramegyei Szemle« ismerőseik körében ajánlani sziveskedjenek. Ugyszintén lapunk

buzgó munkatársait és levelezőit is kérjük, hogy szellemi támogatásukkal továbbra is oly lelkesen támogassanak, mint azt eddig iránynyunkban tanúsítani szivesek voltak.

A Nyitrai Megyei Szemle szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hódoló istentisztelet. Abban az órában, melyben a XX. század beköszönt, vagyis dec. 31-én éjfélkor a kath. egyház minden templomában, a Szentsege, a pápa engedélyéből szent mise fog mondani, a hol pedig a körülmények megengedik, ott éjjeli 12 órától kezdve másnap déli 12 óráig nyilvános Szentsege-imádás is fog tartatni. A kik ebben az imádásban legalább egy órán át részt vesznek, meggyónnak, megáldoznak és a pápa szándékára imádkoznak, teljes bűcsút nyerhetnek. Az egyház ezzel az istentisztelettel a Megváltó iránti hódolatának ad kifejezést, a ki az idők ura, a megváltott emberi nem életének központja, a kitől ered minden áldás, minden erő, melyre az emberi társadalomnak szüksége van, hogy szerencsésen haladhasson a keresztény tökélesülés és polgárosodás pályáján. — Nyitra az istentisztelet fénye a székesegyházban fog összpontosulni, a hol sz. Szilveszter éjjelen ünnepélyes nagy mise fog tartatni, másnap pedig január 1-én reggeli 6 órától déli 12 óráig nyilvános Szentsege-imádás lesz, mely alatt minden felőrában — a 9 órai predikáció és az utána következő püspöki nagy mise alatti időt kivéve — olvasott szent misek fognak mondani. A testvérek templomában, mint ez idő szerint plébániái templomban, a szilveszteri hálaadó isteni tisztelet hétfőn délután 4 órakor fog véget érni, és pedig magyar szent beszéd, letenyé és Te Deum-mal. Éjfélkor, mint az új század első órájában, ünnepélyes szent mise leend, mely alatt a hívek — pápa ő szentsege különös engedélye folytán — szent áldozáshoz is járulhatnak.

Kinevezés. Bangha Levente gyakorló állatorvos, dr. Bangha István nyitrai ügyvéd fia, Trstenára állami állatorvossá kinevezetett. — Husz Ferenc vágsellyei lakos, végzett joghallgató, a győri tsvékhez aljegyzővé, Szoltsányi Elek nyitrai betétszerkesztő díjnok Gálgóra, Novoszád Arthur nyitrai betétszerkesztő díjnok pedig Gyöngyösre nevezettek ki irnokokká.

Eljegyzés. Stefkovits József helybeli fűszer- és liszt-kereskedő a napokban eljegyezte Szeifl Filomén k. a-t Nagy-Szombatban.

Halálozás. Tóth János, nyugalmazott nyitavárosi aljegyző, Tóth Lajos gálgóci főbíró édes atyja, városunknak igen derék és buzgó tisztviselője, hosszabb betegeskedés után jobblétre szenderült. — Tyrdy Mária, a nyitrai felsőváros egy ismert alakja, f. hó 27-én kiszünetelt. Béke poraikra!

Újévi kívánatok megváltása. A nyitrai keresztény nőegylet javára a következők váltották meg újévi kívánataikat: Morton József 2 kor., Huszár István 2 kor., Metzger Ede 2 kor., dr. Bangha István 2 kor., Bohunka Géza 2 kor., Kováts József 2 kor., Sinkovits Károly 2 kor., Tombor Kornél 2 kor., dr. Bienenstock Ignác 2 kor., dr. Manels Lajos 2 kor., dr. Pachner Antal 2 kor., Oeskey László 2 kor., Hervérth Antal 4 kor.

Karácsonyi ünnepély a nyitrai közkórház elmebetegek osztályán. Az elmebetegek házai már rég elvesztették komor jellegüket, a békét, melyet egykoron a szerencsétlenekre raktak, — az igazi emberszeretet oldotta fel, mely mindenkor oda törekszik, hogy a sors által mélyen sújtott betegeknek enyhülést, hozzátartozóiknak pedig megnyugvást szerezzen. Eme igyekezetnek kifolyása volt ama karácsonyi ünnepély, mely a nyitrai közkórház elmebetegek osztályán a karácsony szent estéjén folyt le. Ezen 128 tagból álló családnál is megyultak a keresztény szeretet karácsonyfáinak mécsai, melyeket a megjelent vendégek, rendezők és az örömmel eltelt betegek vették körül. Az utóbbiak Dusinszky Lipót székesegyházi karnagy zenekiszerete mellett karácsonyi pásztordalokat énekeltek, majd alkalmi verseknek, felköszöntőknek elmondása után, az intézet vezetője a jelenvolutakhoz alkalomszerű beszédet intézett a családi ünnepély jelentőségéről, egyúttal köszönetet mondva az előkelő vendégek közönségnek a tanúsított érdeklődésért és szives megjelenésükért. A beszéd el-

hangzása után az ajándékokat osztották ki a betegek között s ezzel az ünnepély véget ért. A költségek fedezéséhez Tombor Kornél és Metzger Ede gyógyszerész urak 20—20 koronával járultak hozzá, továbbá az intézetben felállított remek karácsonyfát Sándor Pál ügyvéd ur adományozta. Fogadják ezúttal is az intézet vezetőjének halás köszönetét.

A nyitrai róm. kath. elemi népiskola

szegény tanulójának fölrubazására adakoztak: Toifel József 4 k., Malatinszky József 20 k., Mayer Károly 10 k., Thuróczy Vilmos 10 k., Venczell Ferenc 2 db. arany és 20 k., Novák Teréz 2 k., Kubicza Hermin 4 k., Pelecsárszky Ananias 5 k., Csefalvay Aladár 2 k., dr. Franciscy Lajos 10 k., bóthy Margitka és Olga 2 k., dr. Franciscy Lajos 10 k., Czeizel Antal 2 k., Hevera János 2 k., Oeskey Lászlóné 2 k., Oeskey László 2 k., Oeskey Vali 1 k., Zongor József 10 k., Schaller Floris 2 k., Szemida Kálmán 4 k., Monokay Ilon 2 k. — Kiss Flóris gy. i.: Szathmáry K. 40 f., Kovácsik I. 20 f., Gyepes I. 20 f., Szatky Julia 10 f., Kiss M. 10 f., Ratatechné 40 f., Vitálné 20 f. — Tarnóczy Ferenc IV. o. t. gy. i.: Mérey Lajos 1 k., N. N. 40 f., N. N. 30 f., N. N. 20 f., N. N. 40 f., Veszely 50 f., Mercader Nelli 50 f., N. N. 20 f., N. N. 40 f., Veszely 4 k. 40 f. — Janits Imre III. o. t. gy. i.: Engl József 10 k., ifj. Janits Imre 2 k., özv. Ottó Gusztávné 2 k., öszs. 14 k. — Frank Adolf II. a) o. t. gy. i.: Maré S. 20 f., Frank Sándor, Olga, Adá és Adolf, Olga 2 k. 60 f., Tarnóczy A. 40 f., Nővény 40 f., B. J. 40 f., E. K. 20 f., G. L. 40 f., A. P. 20 f., Juhász Vince 1 k., A. N. 20 f., J. J. 40 f., N. I. 20 f., N. N. 20 f., Paschek Viktor 40 f., Vály Lajos 30 f., N. N. 1 k., Szóke Teréz 20 f., R. R. 20 f., Krész József 1 k., N. N. 10 f., öszs. 10 k. — Péntek István II. b) o. t. gy. i.: Kántor Győző 40 f., Bartoss Antal 40 f., Lencse Antal 60 f., öszs. 1 k. 40 f. — Adamovics Sándor II. b) o. t. gy. i.: Barta E. 20 f., Exner Lajos 20 f., Mechler Antónia 40 f., Adamovics Sándor 1 k., öszs. 1 k. 80 f. — Kiss Géza II. b) o. t. gy. i.: Reisz József 1 k., Gabmayer M. 2 k., Szikora János 1 k., öszs. 4 k. — Veisz Antal III. o. t. gy. i.: Cseryák A. 20 f., Bakó Imréné 40 f., Gala Janka 1 k., Sáfár Józsefné 40 f., Boróczy Ilona 20 f., Kántor R. 40 f., Sinkovits V. 20 f., Blaskó J. 30 f., Cs. N. 20 f., Erdöss K. 20 f., Tyeplizky N. 20 f., Veisz Józsefné 40 f., Somoskőy N. 20 f., N. N. 20 f., Hromy Endre 40 f., N. N. 20 f., Czibik Ignác 40 f., Degl Vilmos 40 f., Mercader Antal 40 f., Weigl Juliska 20 f., N. N. 20 f., öszs. 6 k. 90 f. — Sáfár Kornél II. b) o. t. gy. i.: Karláné A. 1 k., N. N. 20 f., V. Gy., 1 k., Strobel Adél 24 f., N. N. 50 f., X. Y. 1 k. 50 f., S. A. 1 k., N. N. 30 f., H. G. 40 f., Sáfár Kornél 40 f., N. N. 40 f. — Z. A. 40 f., N. N. 2 k., N. N. 2 k., öszs. 12 k. 26 f. — Kányik Ferenc III. o. t. gy. i.: Frank 20 f., N. N. 10 f., Neumann J. 20 f., N. N. 20 f., N. N. 20 f., S. Gy. 20 f., N. N. 20 f., Kiss Mihály 2 k., D. F. 1 k., N. N. 40 f., N. N. 50 f., öszs. 5 kor. 20 f. — Büngener Károly III. o. t. gy. i.: Bartoss A. 40 f., Gabmayer 40 f., N. I. 60 f., Vilding F. 80 f., N. F. 40 f., Grünig 60 f., Rolfesz 80 f., Bassel Adá 40 f., Arkenberg 60 f., Einhaus 50 f., öszs. 5 k. 50 f. — Dumbay Ede IV. o. t. gy. i.: Neumann József 40 f., N. N. 10 f., N. N. 40 f., B. M. 40 f., N. N. 20 f., Petrovics I. 20 f., Klobusiczky K. 30 f., N. N. 40 f., Dombay II. 1 k. 1. Stefkovits L. 1 k., öszs. 4 k. 40 f. (Poljatyjuk).

Városi közgyűlés volt e hó 28-án. Dr. Rudnay Sándor polgármester bejelenté, hogy magán értesülése szerint, Nyitra város az V-ik lakberosztályból a IV-ikbe soroztatott be. Palásthy Vilmos, tsvéki bíró a vasárnap megszentelése érdekében emel szót, s panaszt emel, hogy a rendőrség e tekintetben szemel hűny és a vevők a rendőrök szeme láttára csomagokkal megrakottan jönnek ki a boltból, a nélkül, hogy az illető kereskedőket feljegyezte volna a rendőr. A panasz közöltetni fog a rendőrkapitánnyal. Most következett a gypmesteri kérdés. A tanács ugyanis Wagenhoferhez kérdést intézett, vajlon hajlandó-e fizetéséből a már engedett 600 koronán felül még többet engedni, mibe Wagenhofer bele nem egyezett, sőt még felmondta a szolgálatot. Erre a tanács javasolja, hogy a felmondás elfogadtassék, és szerződés kötéssék az ajánlattevő Zuck Márkkal, ki hajlandónak nyilatkozott a gypmesteri munkát ingyen végezni, a város tulajdonát képező házak gödreit ingyen tisztítani, a magánosékat az eddig megállapított díjon, és kész 2000 kor. biztosítékot letenni.

Szobatóz a nyitrai főispánnál.

Kedden, nagykarácsony első ünnepén nagy veszedelemben forgott a nyitrai megyeháza. Mondott napon dél tájban a főispán vármegyeházi lakosztályában füst szagot lehetett érezni. A közelebbi vizsgálat kiderítette, hogy a főispánné ő mlga hálósobájának, a szalontól elválasztó vékony fala rendkívüli melegséget árasztott. Telefon útján értesítették Ronchetti József tűzoltó-parancsnokot, ki két kéményseprővel rögtön ott termett és konstátálta, hogy a fal belül ég. Alig hogy bontani kezdték, a levegő még jobban élesztette az eddig csak lappangó tüzet, és a fal belseje lánggal kezdett égni. Nehány perc alatt sikerült az egész tüzet eloltani. A tűz, a csak deszkából összetakolt falon, mintegy 4 □-méternyi darabot emésztett fel, és csoda, hogy évtizedeken át eddig szerencsétlenség nem történt, mert nem csak

az a fal, hanem majdnem az összes válaszfalak csak úgy hevenyészve vannak összeállítva, melyeket még a néhai megyei főnökök a nagy termeknek lakhatóvá tétele céljából állítottak fel. Ezer szerencse, hogy a főispán családja itthon töltötte a karácsonyt, mert ha távol lett volna, a tüzet, mely már ezelőtt 2—3 napig éghetett, észre nem veszi, tovább terjedhetett volna, úgy hogy nem csak a főispán értékes berendezése, hanem a szintén csak vékony deszkákból készült íves mennyezet leégése következtében a tűz egészen a második emeletre elterjedt volna, hol is tudvalevőleg a kir. törvényszék egy része el van helyezve.

Választások. A pozsonyi ipar és kereskedelmi kamara tagjainak és az iparhatóság megbízottak választása Nyitra december 27-én ment végbe dr. Rudnay Sándor polgármester elnöklété alatt. Mint bizalmi férfiak, Braunsteiner Mihály, Felsner Jónás, Boxhorn Vilmos, Borsiczky Rezső és Unzeitk József, az iparhatóság megbízottak választását Vieszt Gyula főjegyző vezette, mint iparhatóság biztos. A választás d. előtti 9 órakor vette kezdetét és délután 4 órakor bezáratt. 504 választó iparos és kereskedő közül szavazott 152 iparos és 149 kereskedő, összesen 301. Megválasztottak az iparosok részéről Ronchetti József 118 és Arnold Balint 91 szavazattal, kaptak még Morton József 35, Verő Zsiga 34, Tomasek János 7, Boxhorn Vilmos 3, Salvendi Lipót 1, Árpási Imre 1 és Felsner Jónás 2 szavazatot. — A kereskedők részéről megválasztottak a kamarába Felsner Jónás 112, Boxhorn Vilmos 90, ezenkívül kaptak Árpási 51, Salvendi 40 és Morton 1 szavazatot. Érdekes jelenetek voltak a városháza előtt és a folyosón. A korteskedés úgy ment, mint akár országgyűlési képviselő választáson, csak Tarnóczy és 2 ezred katonaság hiányzott. Az összes nyitrai árverési hiénák megrohantak a választókat és fiakkereket roboztak a város utcáin keresztül, hozván a csökönyös választókat, különben nem történt semmi baj. Iparhatóság megbízottakul lettek megválasztva: Aujezsky József, Tomasek János, Cseryák József, Duboviczky Imre, Gabmayer Miklós, Guderna Béla, Felsenburg Fülöp, Ronchetti József, Reinkopf Jakab, Mühlhauser Vilmos, Braunsteiner Mihály fia, Frankl Mór, Hecht Jónás, Neumann Emil, Richter Károly, Pécs Ede, Salvendi Lipót, Freissberger Viktor és Szurmaj József. — Ezeknek intézménye eddig nem bizonyult be célszerűnek, mert az eddig megválasztott megbízottak az egész idő alatt tudósítónk szerint nem igen zavarták a vizet. Holott törvény szerint kötelességük lenne, az ipariskolákat hetenket meglátogatni, az ipartelepeket és műhelyeket megvizsgálni, az ott talált rendtelenségeket az iparhatóságnál feljelenteni, továbbá meggyőzőlést szerezni, vajlon az ott alkalmazott inasoknak rendes és tiszta ágyuk és kosztjuk van, és nem e más célokra mint például házi dolgot velük végeztetnek, a mi szorosan az iparhoz nem tartozik.

Adományozás. A nyitrai ker. nőegylet javára Wolf Károly úr becsi szállodatulajdonos 189 koronát, Dirnfeld Samu úr nyitrai lakos pedig 10 koronát adományozott. Ezen adományokért ezuttal is köszönetet mond az egylet elnöksége.

A szegény ember jubileuma. E cím alatt írják lapunknak Trencsénből: „Nem régiben ünnepelték önök Thuróczy főispán jubileumát, mi meg e hó 18-án ünnepeltük Baross Jusztin alispán 10 éves jubileumát. Azért írom e sorokat, mert magam is szerény diurnista vagyok, a ki épp jövő hónap 1-én töltöm be 10 évi jubileumomat. Pedig egy diurnista, ha jubilál, az több ám, mert a főispán vagy alispánnak könnyű jubilálni, de próbálnak meg 80 krajcár napidij mellett egy hét gyermekből álló családot fentartani. És ilyenekre nem néz senki. Mikor tiz év előtt kezdtem a pályafutást, 80 kr. napidijam volt, ma, tiz évi szolgálat után annak kétszeresét kapom, vagyis 1 korona 60 fillért! Tiz év előtt, mikor kineveztek egy gyermekem volt, most van hála Istennek hét. Átlag három gyermek minden öt évben. Ez az egyedüli quinquennial-zulage, mely nekem osztályrészul jutott. És az én jubileumomról nem emlékezik meg senki. Nem készülődnek ovációk, nem jönnek be a szolgabírók,

a megyei bizottsági tagok, üdvözlő táviratok, levelek halmaza. Azaz mégis. Kapok én jövő hó elsején leveleket, nyomtatott homlokú számlákat. Szabó, pék, fűszerkereskedő, szénraktár, rőföskereskedő, ki küldönccel, ki személyesen is fenyeget, hogy fizessék, mert máskülönbén beperel. 4-5000 frt mellett még csak elbirnám a jubileumot valahogy, de így egy kissé nehéz. Az ünneplő vármegye, midőn összegyűlt a zöld asztalnál no meg a fehérenél, nem a tiz esztendő, hanem a fizetést jubilálta meg. Pedig higgye meg tisztelt szerkesztő úr, hogy az én fizetésemmel nagyobb művészet kihúzni a tiz esztendőt, mint az alispán úré mellett. S én nemcsak jubileumot, de még keresztet is érdemelnék meg a szolgálatom mellett, ha az már magában is nem volna kereszt. Tisztelettel N. N. jubilans napidijas.

Nyugtázás a szt. Vince nővérek trencsényi háza mellett építeni szándékolt templomra begyűlt adományokról. 7. sz. iven Petras István gyűjtése Trencsénben: nagy-kubrai hitközség 20 k., N.-Kubra község 10 k., Turna hitközség 20 k., Biszkupic község 10 k., Barát-Lehota hitközség 20 k., B.-Lehota község 6 k. — 110. sz. iven: Puchó Ignác Trencsén 2 k., Puchó Ignácné 2 k., Puchó Roza 1 k., Puchó Margit 1 k., Puchó Paula 1 k., névtelen 3 k. — Nádler István theologus gyűjtése Esztergomban: 16 kor. 13 fill. — Csillagi Józsefné Trencsén 4 kor. — 33. sz. iven: Andrew M. gyűjtése: 150 kor. — 62. sz. iven: Dermisek Pál Puchó 5 kor. — Pick Antal Beckó 12 kor., Mész Rezső Trencsén 5 kor., Frantsik Nándor Vágújfalú 3 kor. — 181 sz. gy. iven Zsolnáról 33 kor. — Halás köszönetet mond a gyűjtő-bizottság.

A nyitram. gazdasági egyesület közgyűlése 1900. december 28-an délelőtt tartott meg, Emődy József elnöke alatt. Fájdalommal említjük meg, hogy a gazdák nagy része már 7 hónappal az aratás előtt meglehetősen végtel hitelhez kénytelen fordulni. Okozza ezért a végrehajtó hatalmat kiváltképpen Nyitravármegyét, mely a gazdaközönség iránt közönyt nyel viseltetik. *A közigazgatási hatóság az egyesület még mindig a bélpoklosok tanyájánok tekinteli* és kerüli: és ezen visszás állapot mindaddig nem fog megszűnni, míg a végrehajtó hatalom és a társadalom közt az egyetértés és összetartás helyre nem lesz állítva, erre törekedni, legyen a gazdák első kötelessége. Igyekezzenek a gazdák a mercantilpolitikát megtörni, a középosztályt talpra állítani, mert különben a bevándorlottak rabszolgái leszünk mindnyájan. Elismerőleg nyilatkozik az igazságügyi miniszternek azon intézkedéséről, hogy az uszora ellen különös gondjába vette a szegény népet, kiváltképpen Rudnó völgyét, hol elrendelte, hogy az uszorát hivatalból üldözzék. Verbócon és a privigyei járásban a marhauzsort, mely már óriási mérvet öltött, kiirtani kell, ami azért nem történt eddig, hogy a legjobb agrártörvények még nincsenek végrehajtva, ezt kellene a legerősebben sürgetni. Végül felhívja a gazdákat, hogy a legközelebbi általános országgyűlési képviselő választásoknál, tekintet nélkül a pártállásra, csakis olyan jelöltre adják szavazatukat, ki az agrarizmustól teljesen át van hatva. A titkári jelentésből kivesszük, hogy a lefolyt évben az egyesület 45 taggal szaporodott, hogy Ersekujvárott ez idén minden vasárnapon igen látogatott gazdasági felolvasások rendezettek, hasonlóképp lesz a jövőben is. — A nyitrai sátor-tábor üres istállóiban tenyészbika vásárt rendezzen az egyesület, melynek célja leendő, hogy a községek a jó fajú apaállatokhoz juthatnak, és nem pedig drága pénzen rossz hasznavehetlen állatokhoz. A vásárok minden év április havában fognak megtartatni. A pénzügyminiszter felkérendő, hogy az iszákosság megakadályozására a hitelszövetkezetek felruházassanak italmérsi joggal, mi által az erkölcsrontó korcsmák száma nagyban apadni fog. Elnök bejelenti, hogy a földmívelési miniszter kérdést intézett hozzá, vajjon Meskó Pál egyll. titkár hajlandó-e a hitelszövetkezeteket országosan szervezni, ezen megtisztelő ajánlatra a titkár hajlandónak nyilatkozott, és kér 3 havi szabadságot, mely örömmel meg is adatott. A titkár továbbá jelenti, hogy Pozsony városában 1902. évben egy országos gazdasági kiállítás rendezése tervezetik, illőnek tartja, ha az egyesület mint szomszéd méltóan képviseltetné magát. Mérey Lajos ajánlja, hogy az elnökség az egyesület néhány tagjával Nyitravármegye valódi nagybirtokosait személyesen keresse fel, hogy a kiállításban való részvételre bírja; egyúttal hangsúlyozza, hogy a vármegye

ezen vállalatától anyagi támogatását nem fogja megtagadni. A titkár igen célszerűnek és előnyösnek találja, ha Nyitrán egy állandó árpavető-mag közvetítési intézményt létesítene az egyesület, azáltal azt érnék el, hogy a gazda közvetlen termelőtől szerzi be vetőmagját, nem pedig második vagy pláne harmadik kézből a kereskedőtől, kik a hasznót zsebre rakják. E célra hajlandó a takarékpénztár gabonátárait kibérelni. — A gazdasági téli tanfolyam ezentul többé nem Nyitrán, hanem dr. Tóth Károly ajánlatára Úrményben fog megtartatni, mert a régi kórházi épület, mely tanhelyiségül szolgált eladatott, s minthogy Nyitrán ezen célra alkalmas helyiség nincsen, dr. Tóth Károly Úrményben egyik házát ingyen engedi át ezen célra. — Miután a vármegye területén vágújhelyi járásban állatdíjazás még nem volt, indítványozza, hogy jövő évben Vágújhelyen és Sasvárott ilyen díjazások rendeztessenek. A földmívelési miniszter felhívja az egyesület elnökségét, hogy az új munkás segély-törvény életbe léptetésekor hasson oda, hogy a birtokosok és bérlők a segélypénztár alapjához mint alapító tagok (50 kor.) járuljanak. Ezen új törvény hivatása leendő a szocializmus elfojtását előmozdítani és a tömeges kivándorlást megakadályozni. Ezután megejtetett a választás. Igazgató-választmányi tagokká megválasztottak: Aitner Ferenc, Apponyi Gyula gróf, Bárány Mihály, Beer Vilmos, Bieliczky Jusztin, Boróczy László, Boros Sándor, Császár László, Czocher Géza, Eszterházy János gróf, Gáffor Elek, Gross Hugó, Horváth Dezső, Hunyady Imre gróf, Hunyady László gróf, Jeszenszky István, Jókay Géza, Juhász Sándor, Karsay Lajos, Kecskeméthy Béla, Klapetek Ferenc, Komáromy Károly, Kuralzsky Márton, Langfelder Ede, Leidenfroszt Károly, Machovics Gyula dr., Ocskay Rezső ifj., Ocskay László, Pálffy József gróf, Pichler Zdenko, Szirányi György, Thuróczy Vilmos, Tóth Károly dr., Tully István, Vagner József, Vargha János, Verő Zsiga. — A számvizsgáló-bizottság tagjaivá megválasztottak: Kutvaszer István elnök, Csernyák Rezső, Csitány Pál, Huszár István, Palkó Ernő, tagok.

Kath. Egyesületeink 1900-ban. Éppen most jelent meg dr. Gyürky Ödön tollából az összes magyarországi kath. egyesületek évkönyve. Kath. egyesületek és olvasó körök száma meghaladja az 1000-et. Közülük belőle a benünket közelebb érdeklő nyitramegyei és nyitravármegyei egyesületeket. Katholikus kör van megyénkben 21, u. m. Nyitra, Bajmóc, Csejthe, Egbell, Ersekujvár, Handlova, Holics, Nagy-Kér, Nagy-Tapolcsány, Ó-Tura, Péterfalú, Privigye, Sasvár, Szokolca, Tardoskéd, Tót-Megyer, Úrmény, Vág-Sellye, Vág-Ujhely, Verbó és Veszelen. — Trencsénmegyében pedig Csaca, Kiszuca-Ujhely, Nagy-Bittse, Rajec, Baán, Vág-Beszterce, Várna és Zsolna. — Ez a névsor a mily edes megnagyvással szolgál, éppoly rikitón kiabál azokra a községekre, különösen a nyitramegyeiekre, a hol még kath. olvasókör nincsen. Hol van Surány, Pöstyén, Galgóce, Farkasd, Szenic, Konjath s még egypár jobb módú községünk. Ezt a kérdést megtettük már két év előtt, s örvendve látjuk, hogy a kath. olvasókörök száma szaporodott.

Karácsonyfa-ünnepély a tótmegegyeri óvodában. Szokatlanul szép és kedves ünnep volt a tótmegegyeri óvodában e hó 22-én. Barna Jolán óvónő, a ki csak alig három hónapja vezet az óvodát, mutatta be igen nagy számú és előkelő vendégek jelenlétében fáradságának eredményét. A tanfelügyelő urak szeretik zsebre vágni a bizalmi nyilatkozatokat a magyarosításért, de azok a jó lelkek, kik lélekölő fáradsággal tanítják magyar szóra a kis tótockákat, kevés elismerésben részesülnek. — Öröm volt hallgatni a földből alig látszó apróságokat, a mint előadták mondókáikat, taglejtéssel kísérvé a beszédet, az ének meg épen precize ment, akárcsak anygally kar lett volna, eleinte piano, majd forte és fortissimo. A zsidó Samu gyerek oly szépen üdvözölte a kis Jézuskát, hogy rabbija sirt volna — bánatában. Szájukat tátva bánulták a kicsinyek a gyönyörűen feldisztett karácsonyfat, melyet Madarassy Jenőné úrnő többek közreműködésével disztett fel avatott kézzel. 102 gyerek ment haza az ünnepélyről, boldogságtól sugárzó arccal s cukorsütemény-, dió- s mézeskalácstól

duzzadó zsebbel. Szegényebbek apró ruhadarabokat, minden egyes pedig szép téli keztyűt kapott, ama pénzből, melyet az óvónő gyűjtött össze nagy szorgalommal. A karácsonyfára adakoztak: gr. Károlyi Lajos 40 koronát, dr. Jaksits Lajos 6 kor., Engel Henrik 10 kor., a tótmegegyeri uradalmi tisztek 30 kor. 22 fill., s többen a községi lakosok közül, összesen 100 kor. gyűlt össze alig néhány nap alatt. A szülők halálkodva távoztak az óvoda helyiségeiből és azon tudattal, hogy apró gyermekeik jó kezekben vannak. Adjon Isten sok olyan óvónőt az országnak, a milyen a tótmegegyeri.

A csacai hitbuzgalmi egyesületek, úgy mint az Oltáregylet, Jézus sz. Szívének társulata, Rózsafüzér- és Mértékletességi egyesület a jubileumi sz. év emlékére 1600 koronáért két üvegre festett ablakot csináltattak a csacai plébánia templomba a következő felirattal: In perennem memoria anni iubilaris 1900. membra sodalitatum S. S. Cordis etc. devotissime obtulerunt. Az egyik kép jelképezi Jézus sz. Szívét, a hogy megjelent b. Alacoque Margitnak a Paray le Monial nevű zárdában az oltár előtt; oldalon remek oltároszlopokkal, az oltáron a legfelsősebb Oltári szentség s Jézus Szive körárvéve angyalokkal. A másik kép a lourdi Szüzet ábrázolja, a hogy megjelent a kis Bernadette-nek a grottánál; mellette a csodás forrás, tovább a „Gave“ folyó. A grotta oly természetű, mintha a lourdesi került volna ide. — Az ablakokat f. h. 12-én állították be a csacai templomba; s Ligeti Sándor bpesti műintézetéből kerültek ki.

Rendkívüli közgyűlés. Nyitravármegye törvhat. bizottsága 1901. évi január 17-én rendkívüli közgyűlést tart.

Egy kép az életből. Trencsénben mult héten került esküdtszéki tárgyalás alá Korgel Vilmos ottani fodrász gyilkossági merénylete, mely a bete humane kitörésének egyik csalhatatlan jele. Az esetet a „Vágvölgyi Lap“ így adja elő: *Korgel Vilmos trencsényi fodrász és Melcsiczky János árvaszéki irnok baráti viszonyban állottak egymáshoz, mely idővel oda fejlődött, hogy Melcsiczky ellátásban részesült Korgelnél. Ez a gyakoribb és szorosabb érintkezés azt eredményezte, hogy Melcsiczky szabadabb hangon beszélt Korgellel s megengedte magának azt is, hogy Korgelt a felesége és mások előtt is üzletének elhanyagolása és éjjeli tivornyázásai miatt korholta. Melcsiczkynek ez a magatartása természetesen visszatetszést szült Korgelnél, de másrészt bomlasztólag hatott a Korgel és neje közt létezett jó egyetértésre is, mert Korgelné a Melcsiczkytól kapott hírek folytán szemrehányásokat tett férjének viselt dolgai miatt, miből családi viszálykodások keletkeztek annyira, hogy a házastársak közti perpatvarok napirenden voltak. Korgel Melcsiczkyben látta családi békéjének feldolóját és Melcsiczky ellen táplált haragjának sokszor kifejezést is adott. Ez történt f. évi augusztus hó 8-án is, midőn Korgel délbén haza jött, hol nejét Melcsiczkyval ebédnél ülve találta, s mert Melcsiczkyt rosszkedvűnek látta, azon kérdéssel fordult hozzá, hogy haragszik-e? S midőn Melcsiczky nemmel felelt, Korgel odaszólt: „Hát akkor minék vág olyan arcokat“, mire Melcsiczky azt felelte: „Ha nem szereti, hát ne nézzen reám“. Erre Korgel megfordult és az ebédet ott hagyva üzleti helyiségebe ment, hol látva hogy neje a segéd részére ebédet hoz, újból kifakadt mondván: „Hát mindenki előbbre való mint én?“ Ezzel otthagya üzletét és a szomszédos Sebák-féle üzletbe ment, hol 2-3 pohárka szilvóriumot ivott, a rossz üzletmenetet és a folytonos károsodásokat emlegette s újból kifakadt Melcsiczky ellen. Ekkor belépett az üzletbe Melcsiczky és közbeszólván felhozta, hogy Petrás árvaszéki elnök már háromszor kereste Korgelt az üzletben és nem találta ott. Erre Korgel nagyon felingerlődött, gyalázó kifejezésekkel illette Melcsiczkyt, aki nem sokára eltávozott a boltból. Korgel még ezután is a boltban maradt s többször hangoztatta, hogy a világ még ma olyan fog hallani, ami még nem esett meg. Ugyanígyen értelemben nyilatkozott utóbb Korgel Pollák Emil cukrász előtt is. Délutáni 2 órától Korgel üzletében izgatottan fel s alá járkált s 4 órakor ezen szavakkal „Ma vége lesz“ bement lakószobájába, hol fehérmütét kért feleségétől, midőn pedig ez vonakodott kérését teljesíteni, azt mondta: „Nem adsz? nekem nem is kell többé!“*

Aztán segédjéhez fordult azt mondván neki: „Én magának tartozom 17 frttal, nézzen utána, hogy azt valahogy megkapja, mert nekem már végem van”, azután kabátzsebéből egy revolvert vett elő s midőn segédje őt csitítani akarta, Korgel megint azt mondta: „Ma olyasmi fog történni, a melyet még nem hallott”, s ezzel elrohant. Korgel üzletéből egyenesen az árvaszék helyiségébe szaladt, ott az iktatóhelyiségbe ment, ahol Melesiczky dolgozott s felhívta őt, hogy menjen vele Petrás elnökhöz. Korgel és Melesiczky ki is mentek a folyosóra, a hová Recseghy árvaszéki kiadó is követte őket, akinek Korgel azt mondta: „Majd meglátja, még ma Melesiczky hasába golyót fogok küldeni.” Korgel és Melesiczky meg is jelentek Petrás árvaszéki elnök előtt s itt Korgel felhozta, hogy Melesiczky róla azt híreszteli, hogy az elnök őt lumpnak tartja, mert őt üzletében háromszor is kereste és nem találta meg. Az elnök megnyugtató válasza után Korgel Melesiczkyhoz fordult, fenyegető szavakat hangoztatott, mire Melesiczky az irodából távozott. Korgel ezután az elnöki irodától töltött revolverrel a kezében gyors léptekkel az iktatóhelyiségbe ment, hol Melesiczky többekkel dolgozott. Korgel itt Melesiczky felé fordult s felhívta őt, hogy kérjen tőle bocsánatot s ígérje meg, hogy többé házába menni nem fog. Melesiczky eleinte habozott, később azonban Korgel felé ment s bocsánatot kért tőle. Eközben Recseghy is közeledett Korgel felé, hogy őt csitítsa, Korgel azonban elutasította őt magától, mondván: „Menjen tőlem, mert különben lövök!” Recseghy meghátrált, s ekkor Korgel a töltött revolverrel majdnem Melesiczky testét érintvén, löött. A golyó Melesiczky hasába fúródott. A lövés után Korgel a hivatali helyiségből eltávozott, Melesiczkyt pedig még aznap Pozsonyba szállították, ahol másnap meghalt. — Az esküdtsek Korgel Vilmost az erős felindulásban elkövetett s halált okozott testi sértésben bűnösnek mondták ki, mire a törvényszék Korgel Vilmost öt évi börtönrre — és az országból örökre való kiutasításra ítélte. Ugy a közbíró, mint a védő megnyugodtak az ítéletben.

Irodalom.

A „Jó Pásztor” januári 1901—2 füzetét vettük. A bemutatott tartalom szerint az év végére — hetvened vasárnapig bezárólag hoz sz. beszédek. Majer B. püspök kitünő művéből az ujévi sz. beszédek hozza a jeles szerző engedelmével. Aktualis jellegű lelkileg gyümölcsöző értékek a többi sz. beszédek is. Mindenha örömmel lapozzuk a csinos kiállítású, olvasható nagy betűkkel nyomtatott füzetet. A jelen füzet után is a legmelegebben ajánlhatjuk a vállalatot. Megrendelhető egész évre 8 kor. sacerd. e. c. SS. 12. Cim: „J. P.” szerk. Budapest, VII. Csömöri-út 32. — Ugyanott még néhány példányban Forster János: *Konferenciák* című vaskos kötete kapható (500 old.) 5 kor.

„Jézus legsz. Szive nagy képes népnaptára az 1901. évre.” Ezt a címet viseli az a csinos kivitelű, gazdag tartalmu naptár, melyet az egyházmegyei könyvnyomda Szombathelyen a napokban közrebocsátott. Egy keretbe foglalható díszes színnyomatu kép azt a jelenetet tünteti fel, mikor az isteni Üdvözítő isteni Szívét boldog Alacoque Margitnak kinyilatkoztatja. A szöveg között pedig 45 igen jól sikerült acélmetszetű képben gyönyörködhetünk. Változatos tartalma mellett a naptár ára a lehető legmérsékeltőbb. Egy példány 30 kr., azaz 60 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben és az egyházmegyei nyomdában Szombathelyen. Megvételre és terjesztésre legmelegebben ajánlhatjuk olvasóinknak ezt a szép és díszes tartalmu naptárt.

Pulykatenyésztés. Irta Hreblay Emil, állattenyésztési m. kir. felügyelő. Megrendelhető a pénz előleges beküldése mellett a szerzőnél Gödöllőn. Ára bérmentve 2 korona. Hreblay ezen újabb munkája ismét tanujele annak, hogy a hazai baromfitenyésztés iránti érdeklődés rohamosan fokozódik s a gazdaközönség végre belátta azt, hogy baromfitenyésztéssel csakugyan érdemes foglalkozni. E gazdasági munka valóban időszerű. A kormány a baromfitenyésztésre annyi gondot

fordít, hogy a gazdaközönségnek nélkülözhetlen oly kézikönyv, melyből mindazt megtudhatja, a mi jövedelmének nagyobbitását idézheti elő. A külföldön értékesített baromfi termékekért, a mult évben 60 millió koronát vettünk be, mely összeg legnagyobb része a kiscgazda zsebébe folyt; ez összeg azonban pár év alatt megkétszerezhető, ha a baromfitenyésztést okszerűen fogjuk űzni s a tenyésztést helyes alapokra fektetve az értékesítési viszonyokat is megismerjük. Hreblay munkája részletesen 31 képben magyarázza mindazt, a mit minden tenyésztőnek tudni kell. Böven foglalkozik a betegségekkel és azok gyógykezelésével is, azonkívül a köztenyésztésre ajánlott fajtákat is ismerteti. E munkát minden baromfi kedvelőnek melegen ajánljuk.

Nyílt tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.)

A F. M. K. E. kávéház t. látogatóinak

őszinte mély köszönetét nyilvánítja s az évforduló alkalmából *boldog új évet kívánva* továbbra is nagyrabecsült pártfogásukba ajánlja magát.

Nyitra, 1900. december 31.

Sarlay Elek,
kávé.

Boldog újévet kívánok a t. vásárló közönségnek, valamint összes vendégeimnek. Együttal szíves tudomására hozom, hogy dec. 31-étől fogva Nyitrán, Telegdy-utca 1. sz. alatti helyiségemben megkezdem a *nyitrai püspöki pincéből beszerzett borom* kimerését.

Ott András,
hentes és vendéglős.

A t. vevőközönségnek és minden ismerősömnek az évforduló alkalmából *boldog újévet* kívánok.

Sulgan András,
cipész-üzlet tulajdonos
Nyitrán.
(Vármegye-utca.)

Boldog újévet

kíván mélyen t. vevőinek és ismerőseinek

Vajda J.,
butorkereskedő
Nyitra-Páruca.

Köszönet.

Az újév alkalmával kedves kötelességemnek teszek eleget, midőn hálás köszönetet mondok és boldog újévet kívánok a főtisztelendő lelkészkedő papságnak, valamint minden kegyes pártfogómnak, kik üzletemet a lefolyt évben támogatásban részesítették s kérem a nagybecsű bizalmat a jövő évben is részemre fentartani.

Részemről főtörökvésem leend ezután is a már 37 év óta fenálló üzletem elismert jó hírnevét megővni s a nagybecsű megrendeléseknek megfelelni.

Hódolatteljes tisztelettel

Oberbauer A. utóda,

egyházi felszerelési gyáros, Budapest, IV., Váci-utca 15. sz. József kir. herceg és Klotild kir. herceggasszony, ő csász. és kir. fens. udvari és a budapesti oltáregylet szállítója.

Folyó hó első felében fog a terjedelmes nagyszabású árjegyzékem szétküldetni, melyre mint tartalom, és árak jutányosságára nézve a főt. lelkészkedő pagság szives figyelmét ezuttal is felhivom. 1—2.

Telefon.

V. Budapest. Mindenben helyeseljük Nagyságod felfogását. Megengedhetetlennek tartjuk, hogy egy ellenzéki ember, a kinél az ellenzéki álláspont nem szemfényvesztés, hanem meggyőződésből eredő, komoly politikai törekvés, főispáni támogatással kapaszkodjék egyházi előléptetés után. S ha mégis előfordul ilyesmi, a mint nagy sajnálattal elég gyakran tapasztaljuk, akkor mi mindig készek vagyunk arra, hogy azokat az orcátlan strébereket leálcázzuk és pelengérré állítsuk. De legyen szíves részletesebb adatokat küldeni, mert bár maga a tény, melyet b. levelében említeni tetszett, köztudomású, azért még sem lehet azt a nyilvánosság előtt tárgyalni. Tudni valamit és ugyanazt bizonyítani is, két különböző dolog. Pedig a nyilvánosság előtt bizonyítani is kell. Egyébként levelünk e napokban megy.

Egy jó házból való fiú

tanulónak

felvétetik

STEFKOVITS JÓZSEF

FÜSZER- ÉS LISZT-KERESKEDÉSÉBEN

Nyitrán.

Ujdonság!

Minden háziasszonynak melegen ajánlható az úgynevezett

„gyors fa- és szén-gyujtógató”,

mely kizárólag csak nálam kapható.

Egy csomag ára, mely 50 darab kockát tartalmaz, 25 kr.

Az eljárás igen egyszerű, sok időt nyer vele a háziasszony; gyorsan lehet vele tüzet csinálni. Egyszerűen az előkészített kályhába berakott fa vagy szén alá a nevezett gyujtóból egy kockát teszünk, mely gyufa segítségével rögtön tüzet fog és ilyenformán a kályhában berakott fa vagy szén csakhamar lángban lesz.

Továbbá jeletem, hogy a híres

„Durator” kenőcs

főraktárát Nyitra és vidéke részére átvettem.

Ingyen cipő-talp

jut annak, ki „Durator” alkalmaz, mert „Durator”-ral kenve a cipő-talp, 5-ször oly tartós, mint annakelőtte, és ami a fő, hogy *vizhatlan lesz, minek folytán nincs az ember kitéve a sok betegségeknek, melyek a láb-nevedvességtől származnak.*

Ára egy bádög-palacknak használati utasítással 1 korona és 2 korona.

Tisztelettel

Sarlay Ádám,

fűszerkereskedő Nyitrán.

Boldog új évet

kívánok tisztelt vevőimnek.

Sarlay Ádám.

Ujévi ajándékok

a legjutányosabb árakon szerezhetők meg

LÓVY IZIDOR

órák és ékszerésznél

Nyitrán, Mária-utca 12. szám alatt.

Raktáromon mindennemű **fali-, inga-, zseb-serkentő óra és ékszer** a legjutányosabb áron kapható meg.

Óra-javítások a legjutányosabb áron pontosan elkészíttetnek.

Továbbá elvállalok mindennemű **javitást különleges órákban** u. m. Chronometre-, orsó-, ellenőrző-, ismétlő ütő- és Breget-órákban.

Műhelyemben javított és vásárolt óráknál 2 évi lelkiismeretes jótállást nyújtok.

Cs. és kir. udvari szállítók

Pfau és Társa, Fiume

UDVARI COGNAC.

Kapható:

Pollák Károly

fűszer- és lisztkereskedésében

Nyitrán.

Van szerencsém a következőket ajánlani: mely egyes cikkekből egyedüli elárúsítója vagyok:

A Hubert J. E. cég „Gentry Club” pezsgőt.

Mumm G. H. cég „Extra Dry” pezsgőt.

A Belatini Braun A. cég „Domino és Ecke” pezsgőt.

A Veuve Cliquot Consardin cég pezsgőt.

Cossart Gordon & Comp. Madeira cég Spanyol borokat.

A valódi „Lessive Phenix” mosópor Picot J.-tól Páris, egyedüli elárúsítója.

Russ Suchard és Tsa féle Csokoládé és Cacao.

A Bozeni konzervgyár r. t. gyümölcs és befőtteket.

Az amerikai „Dustless” pormentesítő szer egyedüli elárúsítója Nyitravármegye részére.

Bisquit Dubouche & Comp. Cognac.

Eckelmann testvérek schönrieseni r. t. különleges likőrjeit.

Batty & Comp féle mustárt és mártásokat.

A világhírű Papoff K. C. testvérek moszkvai cég teait eredeti csomagolásban.

Warhanek és Degrassi-féle konzerveket és halféléket.

Dietzl József budafoki bor-nagytermelő borainak egyedüli elárúsítója

figyelmes kiszolgálás és olcsó árak mellett

PROHÁSZKA GUSZTÁV

fűszerkereskedő Nyitrán, Kossuth-tér.

Élő és művirágcsarnok!

Vármegye-utca 10. szám.

Mély tisztelettel

9-10.

Gráf Náthán.

4/1900. sz.

Hirdetmény.

A nyitrai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1900. évi december hó 12-én 13498. sz. a. kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közölni teszi, hogy **Pográny, Bodok, Geszthe, Gerencsér, Csitar** községekre vonatkozólag az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t. cikke értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba téve, a nevezett községekben a helyszíni eljárás és pedig az 1891. XVI. t. c. 9. §. értelmében első sorban az azonosítás **1901. évi január hó 7-én** és ennek befejeztével a további bizottsági eljárás fog kezdődni.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886: XXIX. t. c. 15-18. §-ai és az 1889: XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyisint az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Nyitrán, 1900. évi december hó 13-án.

Kanyó Iván,

betétszerkesztő. (P. H.)

Rácskay,

kir. betétszerk. albiró.

Csak **40** fillérért már
1901 Január hó **12-én**
10.000 kor.
1000, 500, stb. stb.
ÖSSZESEN **1311** NYEREMÉNY NYERHETŐ,
a **DIÁK-OTTHON**-SORSJÁTÉKBAN
SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK.

Pártoljuk a magyar ipart!
Legjobb Csontlevélpapír
„**Adria**”
HAZAI GYÁRTMÁNY!
Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon az „Arany óram”-mal kitüntetve.
KÉSZITI.
Csász. és kir. udvari számlító

RIGLER JÓZSEF EDE
PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

Kapható: HUSZÁR ISTVÁN könyvkereskedésben Nyitrán.

En Csillag Anna

185 centiméter hosszú, óriási Loreley-hajjal, a mely az általában föltalált pomádé 14 havi használata után nő i. meg. Ennyi. Ezt a legújabb orvosok is egyedül való szernek ismerik el a hajkibúbas ellen és hajnövesztésre, uránál a szakált megővesztés már rövid használat után úgy a haj, mint a szakált természetes tenyű és tömött lesz, megújva mindkettő a korai őszüléstől a leg-
sürgősebb korig.

Egy tégely ára 1 frt. 2 frt. 3 frt. 5 frt.

Széljétküldés naponkint az összeg előzetes beküldése esetén vagy posta-utánvétellel a világ minden irányába a gyárból, a hova a megrendelések intézendők.

CSILLAG ANNA,

BÉCS. I. SEILERGASSE 5.

9-12.

Teljesen ingyen!

Dr. Tóth János felső-zobori szőlőjében mintegy

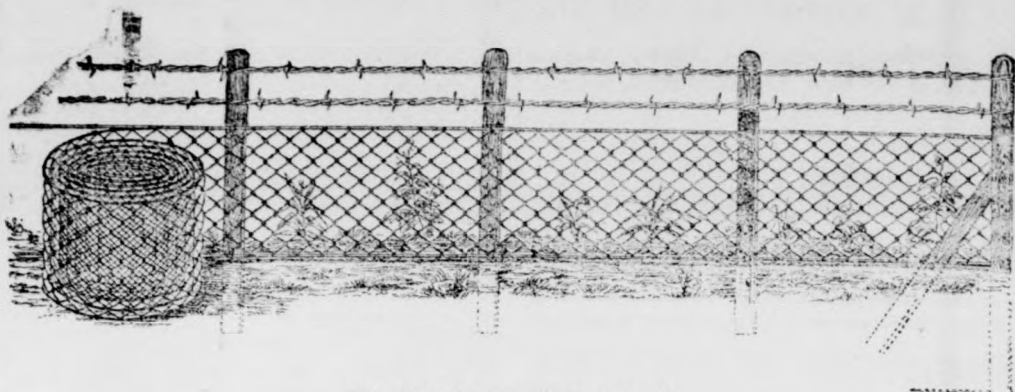
1000 szekér kő

a szálló kitisztítása céljából, teljesen ingyen átvehető. A kő egy rakáson van, közel az uthoz és igen könnyen megközelíthető. A kik az ajánlatra reflektálnak, forduljanak akár szóval, akár írásban lapunk szerkesztőségéhez.

Pázmándi József

kerítés-sodrony fonása és szövészete

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 32. sz.

Saját készítményű

GÉP-SODRONY-FONATOK

vadaskertek, szőlők, nyaralók, parkok, gazdasági épületek, kerti pavillónok, sírhelyek stb. bekerítésére.

Továbbá: gye- és virág-díszkerítések ;

föld, kavics és köszénáthányó rosták, rézzel befuttatott acél matracfonatok és láb-törölők, réz, vasszövetek és bakkerfonatok gazdasági célokra ;
ugyszintén kék és zöld ablak légy-szövetek, arevédők, szőlőbogyózó rosták, szikra fogók, tyúkketrecek és mindenféle

sodronyfonás,

DOBOK ÉS DOB-BŐRÖK

jutányos áron kaphatók.

A nagy közönség szives pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Pázmándi József.

12.

SZUPERFOSZFÁTOT,

kénsavas kálit,

kénsavas ammoniakot,

Kovasavas kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot,**Kainitot,**

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

* Budapest, V. Fürdő-utca 8.

CSARNOK.

Nyitra multja

és
a nyitravármegyei Monografia.Megjegyzések
Czeizel Gábertól.

(Vége.)

16

A folyósítás történt 1776. sz. György nap-tól kezdve, mint a mely napon a választásokat szokták megejteni. A pecsétdíjak más városok és mezővárosok követett eljárása szerint kétharmadban a bírót, és egyharmadban a jegyzőt illették. A mérsékelt, s az adózók nagy megterhelése nélkül a tanács által kiszabandó büntetések és bírságok, — egy harmadot fentartva a tűzrendszeti alap javára, — mint előbb, úgy azontúl is a bíró és tanács jövedelmét képezték. Érvényben maradtak a városi pénztárból nyugta ellenében felvehető napidíjak is azok számára, kik a tanács határozatából városi ügyekben a város területén kívül eljárak.

A szabályzat gondoskodott a városi tisztaságról is. Elrendelte, hogy a piac és az utcák, kiválóan pedig azok, melyeken át a posta közlekedik, tisztán tartassanak; azért tavaszkor sz. György napja előtt, és őszkor sz. Lukács ünnepe után, de a közbeeső nyári időszakban is, a sár és szemét rakásokba összegyűjtve, kihordatott a legközelebbi városi földekre; az említett utcák lakói eltiltattak azon lábra kapott visszaéléstől, hogy a moslékot és trágyát az utcára kihordták, s bírság alatt kötelesek voltak az udvaron összegyűjteni a hulladékot, és a földekre kihordatni. Ezekről köteles volt gondoskodni a bíró a hadnagy — Antesignanus — és a tizedesek közbejöttével.

A tűzrendszetre nézve a szabályzatnak a vármegyei törvényszék előtt való tárgyalása, s az erre következő kihirdetése után három hónap alatt köteles volt a város két erős szekeret, négy hosszú létrát, hat hosszú csákyát, két tizenkét akós vasabroncos hordót, tizenkét vasabroncos vedret beszerezni, s ezeket két helyen, a piacon t. i. és a hosszú-utcában, a kutak mellett tető alatt elhelyezni, a hordókat vízzel megtöltve tartani.

Tűzveszélykor a szerelvényeket rögtön a helyszínre kellett szállítani, a tűzhöz legközelebb eső háztetőket a csákyákkal lebontani, azután az égő háztetőt is, s a hordókból, meg a kutakból oltásra vizet hordani, s mindent elkövetni a tűzveszély elfojtására. A bíró és tanácsosok hivatalvesztés alatt tartoztak megjelenni a helyszínen, s a hadnagyok, tizedesek és más városi szolgák által az oltási munkára serkenteni, sőt keményen kényszeríteni is az embereket. Egy körmőci arany volt a jutalom azok számára, a kik a vízfordókat és a szerelvényeket legelőbb szállították a tűzhöz.

A gyakori tűzveszély miatt tilos volt azontúl a háztetők alá szalmát vagy szénát felrakni, vagy a házak mellett széna és szalma kazlakat vagy boglyákat tartani, kivéve a Czinyes-utca lakóit, kiknek udvaraik és kertjeik a folyó felé terjednek. A piacon és a főbb utcákban a házakat zsindelelyel vagy deszkákkal kellett fedni; a mellékutcákban a szegényeknek megengedhette a tanács a szalmafedeleket is, úgy azonban, hogy a szalma nem egyszerűen, hanem agyaggal jól telített zsúp-kötegekben használtassék, mit „Anabaptista“ tétőnek neveznek. Ha valaki a szabályzattól eltért, kiküldött tanácsosok megintették és letiltották a szabálytalanságtól a tanács nevében; a makacs-kodó törvény elé idéztették, s 40 frtnyi büntetésre és a szabályellenes tetőzet lebontására ítéltették. Az ilyen bírság-pénzeket a városi házak tetőzeire fordították. Ha valaki nem volt képes a piacon vagy a főutcákban lévő házat zsindelelyel vagy deszkákkal fedni, a tanács gondjához tartozott oda hatni, hogy az olyan házat szabadon

eladja tehetősebbnek, vagy olyannal cseréljen. Az uradalom pedig azontúl a polgár- vagy lakójogot csak a fenti rendelkezés betartásának feltétele alatt adta meg.

A városi erdők egy részét november elején a bíró és tanács a földesuri képviselőkkel egyetértőleg, kijelölte az évi használatra, ahonnan a polgárok és lakók faszükségletüket fedezhették, s a bíró és tanács az erdőhasználatban nem korlátozhatta azokat, kik fogattal nem bírván más fuvarost fogadtak fahordatásra. Az erdők irtása, a legelők felszántása tilos volt; a királyi intézvényt az erdők fentartásáról szigorúan kellett betartani, mire felügyelt a püspökségi uradalom. Épületfát azonban lehetett a ki nem jelölt erdőkből is nyerni, de a vágatási helyet és a szükséges darabszámot a tanács határozta meg.

A polgár- és lakójog megadása a kuriai ítélet alapján a földesúrhoz tartozván, a bíró azokat, kik a város kötelekébe felvetetni kívántak, az uradalomnak bejelentette, mely az engedélyt írásban adta meg; a jegyzőkönyvi beigtatásért nem volt szabad nagyobb taksát szedni egy arannyal, melynek fele a bírót és jegyzőt, a másik fele pedig a tanácsot illette. Ki a polgár- és lakójogot az előirt módon nem nyerte meg, idegennek tekintetett, a polgárok jogaival nem bírt, s ingatlant nem szerezhetett a város területén.

A jogszolgáltatás gyorsítására a szabályzat rendelkezéséből a polgárok közt fenforgó ügyekben a bírónál bejelentett panaszra, keresetre, három napon belül a feleket a tanács elé idézték; a tanácsülésben legalább is a tanácsosok felének kellett jelen lenni; a felek kihallgatása után arra törekedtek, hogy barátságos kiegyezés létesüljön; ha az nem sikerült, a felperes kéréte folytán az ügy tárgyalására két heti határnapot tűztek ki, melyen a felek érveinek és indokainak meghallgatása után kimondták az ítéletet. Minden ítélet ellen birtokon belül lehetett felebbezni az uriszékhez. Ki az uriszék ítéletének ellenállott, opponált, 40 frtnyi büntetés érte, s azonfölül az ellenállás idejétől járó hasznvétel megtérítésében marasztaltatott el. Az uriszék ítéleteit és határozatait köteles volt a városi tanács három napon belül két kiküldött tanácsos által végrehajtani, s negyed napra a kiküldött tanácsosok jelentését a tanács szokásos módon a felekkel közölte.

Ha a bíró, mint a tanács elnöke és a város kormányzója, a királyilag is helybenhagyott és megerősített szabályzat végrehajtását az uriszék figyelmeztetésének dacára is elhanyagolta, vagy a tanácsosok, s a város közös jövedelmeinek kezelői kötelemeiket kellően nem teljesítették, avagy érdekből az adózókat megkárosították, az uriszéki ügyész keresetére, akciójára az uriszék elé idéztettek, s vétkeseknek találtatván első ízben a netalán okozott kár megtérítésén fölül a hivataltól és fizetéstől felfüggesztettek; súlyosabb vagy ismételt esetekben hivataluktól megfosztattak, ép-ségben maradván felebbezési joguk a vármegyei törvényszékhez.

A szabályzatot aláírták és pecsétjeikkel megerősítették: Sellyei István uriszéki elnök, a nyitrai püspökség teljhatalmú praefectusa, — Závodszy István táblabíró, — Bacskady József szolgabíró, — Molnár István esküdt.

Befejezésül adok még három statisztikai kimutatást Nyitra népességéről. Az egyikét közölte Dedek C. Lajos úr a Monografia 602. i., a másikat merítettem a nyitrai plébánia 1732—35-ki kánoni látogatásából, s a harmadikat az 1828-ki székesegyházi Canonica Visitatióból. Az idézett helyen Dedek C. Lajos úr ezeket írja: „Az 1696-ban alsó-sztrégovai Madách János és Buljovszky Dániel dicátorok által készített dicalis összeírás szerint, melyben a lakók, birtokviszonyaik szerint, 4 osztályba voltak sorozva, Nyitran 29 első-, 166 második-, 34 harmad- és 14 ne-

¹ Püspöki magánlevéltár, J. D. I. D. N. Fasc. 2. N-ro 15.

gyedosztályú polgári lakó volt. Ezenkívül ekkor 66 katoná tartózkodott a városban, a zabori szőlőhegyen pedig 800 munkás lakott. Miután itt csak az önálló férfiak vannak felsorolva, a város összes lakossága, a szőlőmunkásokat leszámítva, 2—3 ezer között ingadozhatott.“

Feltűnő az összeírásban a szőlőhegyen lakó 800 munkás, holott később az állandó lakást a szőlőhegyen tilalmazták. Nincs-e ez összefüggésben azzal, amit a városi jegyzőkönyvekből 1696. év alatt közöl dr. Nagy József többször idézett Helyírásában így írván: „1696. Bakos Máté (t. i. volt bíró); jegyző: Baranyai Márton. Ezen évben rendelkezett a tanács a pusztán álló belső telkek eladásáról. A forradalmak alatt a város nagyrészt le volt rombolva, a városban több háztelek pusztán maradt, pázsittá vált, mint a jegyzőkönyvben olvasható; a tulajdonosok ezen telkektől, sőt azokon álló házaiktól nem voltak képesek a nagy adót fizetni. A szegénység, pénzütség végső pusztulással fenyegetődött; belső telkek házakkal is 25—35 rhénusi forinton adatnak el.“ Ugy látszik, a lakók nagy része nem bírván házaikat fentartani, vagy a háborúk folytán romba döntött házakat felépíteni, meghúzódtak a szőlőhegyi hajlékokban, ahol talán kevesebb zaklatásnak is voltak kitéve, s esetleg a közeli erdőkben találhattak menedéket.

A nyitrai plébánián kánoni látogatást tartottak 1732-ben, és ismét 1735-ben. A hivatalos okmányba bevezették a lélekszámot is, és pedig: a felsővárosban volt 350 felnőtt és 71 gyermek; az alsóvárosban és a külön hatóságú részekben volt 2011 felnőtt és 686 gyermek, összesen tehát 3118 lélek. A gyermekek alatt később azokat értették, kik még a sz. áldozáshoz nem járultak. Az említett időben Nyitran még csak egy plébánia volt, melyhez mint filialisok tartoztak: Párutca, Molnos, Könyök, Kajsza, Gerencsér, Darázsai, Tormos, Alsó- és Felső-Köröskény.

A harmadik statisztikai adat összefüggésben van a temetőügygyel. Nyitranak temetője kezdetben sz. Jakab apostol temploma körül volt, a városház melletti téren, a hol mostan Szűz Mária szobra a kath. egyház kegyeletes szokása szerint jelzi az egykori szent helyet. E kőfallal körített temetőben, a templomon kívül, két sírbolt volt 1735-ben; az egyikbe a Kelemen, és a másikba Kovacsóczy család halottait temették ingyen mindaddig, míg e sírboltok jó karban való tartásáról a családok gondoskodtak. Volt azonban Nyitranak régi időtől fogva egy másik temetője is a sz. András dombon, sz. Mihály temploma körül, mely az 1664-ben a törököktől visszafoglalt Nyitra képen még külön jeleztetik. De már a következő században, 1735. év utáni időben, egy új temető ott volt, ahol az említett kép még „kellemes ligetet“ tüntetett fel, a mostani Palánk-utca alatti mélyebben fekvő téren, amelyen keresztül vezeték nem régen a Török-kaputól a Párutca felé épített új utat, míg a régi 1799-ben épített út kanyarulattal délfelé megerősítette az akkor még használatban volt temetőt, melynek jelenleg az egyedüli kegyeletes jelzője a fájdalmas Szent Szűz szobra, de 1850. után is még sírhalmok és sírkövek voltak ott láthatók. Midőn ezen temetőt megtele, 1780. körül berendeztek új temetőt a kavicsdomb déli lejtőjén; de ez is 1804-ben már elégtelennek mutatkozott; s minthogy azt a sziklás talaj miatt sem a város, sem Párutca felé tágitani nem lehetett, az előbbi temető felhagyása óta pedig még harminc év nem mult el, s azért azt újból használni nem volt szabad: a város a püspökhöz és püspöki helynökhöz folyamodott oly kérelemmel, hogy a temető déli oldalával párhuzamosan a párutcai határig terjedő papnöveldei szántóföldet engedné át a temető tágitására. Sokáig feleletet sem kapott a város; de végre mégis megindultak a komoly tárgyalások. A püspöki szék üresedésben lévén, káptalani helynök volt Gyattel Antal nagyprépost, kinek lakásán 1804. dec. 2-án gyűltek össze az érdekeltek tanácskozmányra. Az

elnöklő helynökön kívül megjelentek a következők: Schedy József kanonok, papnöveldei igazgató, Pongrácz János alsóvárosi plébános, Predanóczy Péter püspökségi jószágkormányzó, Cséfalvay György és Kelemen András városi tanácsosok, Pivarsik Imre és Simonovánszky János a választott városi képviselő megbízottjai. A tanácskozmány eredménye az volt, hogy a kényszerhelyzetre való tekintetből a papnöveldei szántóföld középső, vagyis az a része, amely közvetlenül a temető mellett fekszik, a temető bővítésére átengedtetik, de a földnek többi részei, t. i. a Köröskénybe vivő úttól a temetőig és a temetőn túl a párúcai határig, továbbra is a papnövelde tulajdonában maradnak. Schedy József papnöveldei igazgató előterjesztésére a határozatba befooglaltatott az a jogfentartás, hogy az esetben, ha valaha megszűnnek ott a temető, a papnöveldei szántóföldnek a temetőre átengedett része visszaszálljon a papnöveldeire ugyanolyan pénzüsszeg visszafizetése mellett, amilyent a polgárok a földért a papnöveldei pénztárba befizetnek. Hasonló jogfentartás határozatba ment a többi temetőkre nézve is, hogy t. i. azokat soha se legyen szabad eladni, vagy profán célra felhasználni.

Az átengedendő szántóföld igazságos becsértékének megállapítása céljából mindenek előtt a városi plébános, a bíró és két tanácsos jelenlétében felmértetett a föld, mely hosszában kitett $72\frac{5}{8}$ ölet, közép szélességében $34\frac{1}{8}$ ölet, négyzetölekekben tehát 2524 ölet, mi szerintük megfelelt 5 pozs. mérőnyi földnek. Egy pozs. mérőnyi föld évi bérét 1 ft 30 krral számítva, az egésztől évi bér fejében 7 ft 30 krt vettek fel, minek $5\frac{1}{2}\%$ mellett 150 fnyi tőke felelt meg; figyelemmel azonban a föld növekvő értékére, a papnöveldei pénztárba fizetendő összeget 170 frtban alapították meg. Ezt az összeget lélekszám szerint vetették ki, s a bírákat kötelezték annak behajtására. Ez a gondolat, s illetőleg intézkedés érdekes statisztikai adatot tartott fenn számunkra Nyitra 1804. évi népességéről, mely kizárólag katolikus volt. A kivetés szerinti hozzájárulás ez:

1. Nyitra-alsóváros 2168 lélekszám után fizetett: 108 frt 24 krt.
2. Nyitra-Káptalan- és Barát-utca 535 lélekszám után fizetett: 26 frt 45 krt.
3. Nyitra-Gyürki-utca 167 lélekszám után fizetett: 8 frt 21 krt.
4. Nyitra-Vikárius-utca 71 lélekszám után fizetett: 3 frt 33 krt.
5. Nyitra-Uj-utca 65 lélekszám után fizetett 3 frt 3 krt.
6. Nyitra-Váralja és Híd-utca 279 lélekszám után fizetett: 13 frt 57 krt.
7. Nyitra-felsőváros nem nemesek 147 lélekszáma után fizetett: 7 frt 21 krt. Összesen 3432 lélekszám, mint látszik általán a nemeseken kívül.

A készpénzfizetésen kívül minden városrészen aránylagos fuvarral és kézi-munkával volt köteles hozzájárulni a temető berendezéséhez és fenntartásához. A felsővárosi nem nemes házbirtokosoktól és zsellérektől, széküresedés lévén, a püspökségi kameralis jószágigazgató hajtott be fejenként 3 krt, a nemesekhez maga a plébános küldetett ki eselédjeik után beszédni a járandóságot, a kanonoki szolgák után uraik fizették be az illetményt.

A temetői terület idő folytán újra elégtelennek bizonyult. Megindultak az új tárgyalások, s ezek során Kluch József püspök 1820. febr. 27-én Moconokon kelt elhatározásával megengedte, hogy a papnöveldei szántóföldből további 3 pozs. mérőnyi terület engedessék át a temető tágitására az előbbi feltételek mellett.²

Ezzel befejezem megjegyzéseimet azon óhaj-tással, hogy Nyitra mielőbb szakavatott történetre találjon.

¹ Ez az útca keletkezett 1781-ben, midőn a káptalan kertjét házhelyekre engedte át. Jelenleg 17 ház után fizetnek egyenkint 4 frt 20 kr. telekbért; 1804-ben 12 ház volt felépítve.

² 1828. évi Canonica Visitatio, III. 220. l. A papnöveldei levéltárban van a városi térítvény a jogfentartásról.

A csacai keresztény termény-áruraktár ÁRJEJYZÉKE.

	frt	kr	kor.	fill.
Cukor (kockás) kg. á	—	46	—	92
Cukor süvegben kg. á	—	44 $\frac{1}{2}$	—	89
Cukor kiesiben kg. á	—	46	—	92
Porcukor kg. á	—	46	—	92
Buzaliszt 0-tól 8-ig, rozsliszt friss minőségben és olesó áron kapható				
Jó rozskenyér minden második nap frissen sütve, mindenféle nagyságban	6	10	12	20
Alföldi tengeri mm.	—	68	1	36
Olvasztott debreceni disznózsir kg. á	—	70	1	40
Füstölt debreceni táblás szalonna kg. á	—	80	1	60
Legfinomabb debreceni paprikás szalonna kg. á	1	80	3	60
Szalámi kg. á	—	28	—	56
Szardinkák közép nagyságú pléh dobozokban	—	26	—	52
Maccaroni $\frac{1}{4}$ kg. á	—	28	—	56
Legfinomabb olasz rizs kg.	—	20	—	40
II minőségű	—	14	—	28
III "	—	12	—	24
IV "	—	13	—	26
Minden fajtájú hüvelyes vetemények piaci áron kaphatók				
Ecetszesz 1 liter á	—	78	1	56
Gyertya stearin Ia templomi kg. á	—	38	—	76
Gyertya 6-os, 8-as $\frac{1}{2}$ kg. á	1	40	2	80
Viasz gyertya kg. á	—	22	—	44
Petroleum Ia szalon kg. á	—	7	—	14
Szóda mosásra való kg. á	—	28	—	56
Szappan (Kern) Ia kg. á	—	26	—	52
" " II " "	—	24	—	48
" " III " "	—	26	—	52
Finom bosnyák lekvár kg. á	—	36	—	72
" " szilva kg. á	—	20	—	40
Legfinomabb thea kg. á	6	—	12	—
Középinom thea csomagokban á 35 kr., 70 kr. és 2 frt 50 kr.				

Iroda-, másoló-, levél-, selyem-, Cattunpapír, borítékok, irkák, ceruzák, tinta a legnagyobb választékban.

Fűszer és gyarmatáru jó, friss és olcsó minőségben mindig kapható.

Jézus sz. szive, Iourdesi Szűz. sz. József s más szobrok, keresztek, rózsafüzérek mindenféle árban vehetők.

3-3.

Keresztény terményáru-raktár Csacán.

HIRDETMÉNYEK

a „Nyitramegyei Szemle“ részére
jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban, Nyitrán, Papnevelde-utca 9. sz.

Gyűjtsünk
elhasznált
bélyegeket!

Minden országból és mindenemű bélyegeket, még a legközségesebbek is, elfogadtatnak szegény gyermekek papokká való kiképzésére. Viszonzású szép vallásos emlékek, főképp keresztes olvasók, Szent Antal és prágai kis Jézus-érmek.

A küldemények és kérdézősködések Bregenz-be (Vorarlberg) intézendők ily cím alatt: Bureau-Bethlehem. 8-13.

Tetszés szerinti fizetési feltételek!

VAJDA J. butorgyári raktára
NYITRA, Párutca.

A n. é. butorvásárló közönség becses figyelmébe ajánlom dús választéku, szilárd és modern stílu

háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezésekből álló raktáramat

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, **minden versenyt kizáró** olesó áron, ugyszintén

saját készítményü kárpitos butoraimat.

Szolid és pontos kiszolgálás biztosittatik. Kivánatra költségvetéssel és rajzokkal szívesen szolgálók.

11-52.

Kiváló tisztelettel

VAJDA J.

Tetszés szerinti fizetési feltételek!

Szalón garnitúrák rendkívül jutányos áron kaphatók.

Szalón garnitúrák rendkívül jutányos áron kaphatók.